

FUNCTIONARUL , PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Cooperarea cu SNSPA, o nouă etapă

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, profesor universitar, doctor habilitat, însoțit de Sergiu PALIHOVICI, doctor, șef Catedră științe administrative a Academiei, a efectuat, în perioada 22-24 ianuarie curent, o vizită de lucru la Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA) din București, România.

Scopul vizitei a fost de a discuta modalitatea de inițiere și depunere a unui proiect comun în cadrul acțiunilor finanțate de către Programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport Erasmus+.

- De mai mulți ani avem o legătură strânsă cu Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București, în baza unui acord de colaborare în domeniul educației, științei și cercetării, a estimat rectorul AAP, Oleg Balan. Am realizat împreună mai multe proiecte comune privind mobilitatea academică, activități științifice, studierea bunelor practici, schimb de experiență, vizite reciproce, astfel încât avem deja un parteneriat strategic cu această prestigioasă instituție de învățământ din România. Acum intenționăm să aprofundăm această coo-

perare în cadrul Programului Erasmus+.

Vizita de lucru în România a fost efectuată la invitația prof. univ., dr. Iordan Gheorghe BĂRBULESCU, președintele Senatului SNSPA, decan al Departamentului de Relații Internaționale și Integrare Europeană.

Domnul Iordan Gheorghe Bărbulescu este bine cunoscut la Academie, el vizitând de mai multe ori instituția noastră de învățământ. Diplomă română, renumit savant și profesor universitar, doctor în științe politice și în sociologie, profesorul Iordan Gheorghe Bărbulescu, prin hotărârea Senatului Academiei din 23 aprilie 2019, s-a învrednicit de titlul onorific Doctor Honoris Causa al Academiei de Administrare Publică.

Erasmus+ este programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport în perioada 2014-2020. Cu un buget total de 14,7 miliarde de euro pe o perioadă de șapte ani (2014 - 2020), Erasmus+ își propune să contribuie la dezvoltarea competențelor și angajabilității (capacități de inserție profesională) prin oferirea unor oportunități de educație, formare și activități de tineret sau sport.

Sergiu VLĂDICĂ

Inaugurăm rubrica: „Primarul și comunitatea”

Valeriu GUȚU: „Să lași urme-n urma ta”

Absolvent al Academiei de Administrare Publică, Valeriu GUȚU, primarul de Ciorești, Nisporeni, este în stare să vorbească ore în șir despre satul natal și oamenii lui, pe care îi consideră cea mai mare bogăție a localității. Este pasionat de ceea ce face, pentru că o face cu oamenii și pentru oameni. Spunea într-un interviu, precum că filozofia vieții lui este că omul e venit pe această lume nu numai să facă urme, ci să lase urme pe pământ...

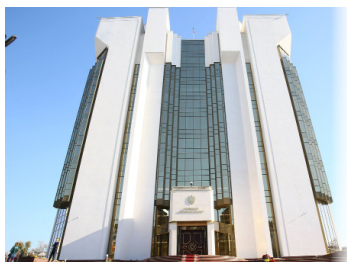
Valeriu Guțu a lăsat și continuă să lase multe urme-n urma sa. Și oamenii îi apreciază acest efort deosebit, acest devotament și această dragoste pentru baștină. A activat în calitatea de primar al comunei în perioada 1993 - 1999, ca apoi să fie un timp secretar al consiliului local, iar din 2007 până în prezent este din nou primar. L-am întrebat cam câte fapte bune, proiecte mai moderne, a realizat de atunci până acum, la Ciorești, dar și Vulcănești, sat învecinat și parte componentă a comunei.

Proiecte, proiecte...

- Să vă spun sincer, nici nu le-am numărat, mărturisește primarul. Să fie la vreo treizeci. Printre cele mai importante aș menționa aprovizionarea cu apă potabilă a comunei Ciorești, proiect implementat în anii 2008 - 2009 și care a costat peste 8 milioane de lei. Șase milioane și jumătate din această sumă ni le-au oferit Biroul de Cooperare al Elveției în Republica Moldova și Agenția de Cooperare și Dezvoltare a Austriei în Republica Moldova. Țin să accentuez că locuitorii au contribuit financiar și cu zile-muncă în valoare de un milion și jumătate de lei. Este o contribuție substanțială a băștinașilor noștri. În unele zile, la construcția acestui apeduct cu o lungime de peste 7 kilometri munceau câte 200 de săteni. Și tot așa la fiecare proiect, la tot ce realizăm în comun pentru comună. Fără ajutorul financiar și moral al locuitorilor, dar și a consătenilor noștri aflați la muncă peste hotare, nu am reuși. Acum, de mai bine de un deceniu, peste 700 de gospodării din sat, cca 2 mii de locuitori se bucură de apa limpede și curată de la izvoarele din pădure. În 2014, a fost dat în exploatare un apeduct și la Vulcănești, care a costat peste 6 milioane de lei.

(Continuare în pag. 6-7)

Întrunire cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova

Președintele țării, Igor Dodon, a avut tradiționala întrunire cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova, șefii de misiuni și reprezentanți ai organizațiilor internaționale.

În cadrul întrevederii, șeful statului a menționat trei subiecte de interes major pentru cei prezenți. Președintele țării a relatat despre politica internă a țării și intențiile guvernării de a întreprinde pași concreți în vederea sporirii nivelului de trai al populației prin implementarea unor proiecte majore de infrastructură.

Igor Dodon a subliniat faptul că, colaborarea eficientă dintre Președintele țării, Președintele Parlamentului și Prim-ministru creează o bună oportunitate pentru continuarea promovării cu succes a schimbărilor ce au loc în țară.

Un alt subiect abordat în cadrul întrevederii a vizat politica externă a statului. Președintele țării a reconfirmat intenția guvernării actuale de a continua promovarea politicii externe echilibrate între Est și Vest.

X X X

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a avut o întrevedere cu delegația Departamentului de Stat SUA, condusă de Jorgan K. Andrews, Asistentul Adjunct al Secretatului de Stat din cadrul Biroului pentru Combaterea Drogurilor și Aplicarea Legii și Alan Purcell, Asistent Adjunct al Secretarului de Stat din cadrul Biroului pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă. La întrevedere a participat și Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în țara noastră, Derek J. Hogan.

În cursul dialogului oficialii au discutat aspecte ale colaborării bilaterale în mai multe domenii de interes reciproc, inclusiv consolidarea statului de drept și a bunei guvernări, implementarea reformelor etc.

Legislație nouă de infrastructură

O nouă lege va reglementa procedurile de atribuire a contractelor de achiziție aplicate de către entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale. Proiectul de lege respectiv a fost avizat pozitiv în ședința de miercuri a Comisiei agricultură și industrie alimentară.

În ceea ce privește gazele și energia termică, Legea privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale se va aplica la activități precum punerea la dispoziție sau exploatarea rețelelor destinate furnizării de servicii publice în domeniul producerii, transportul sau distribuirea de gaze sau energie termică, alimentarea cu gaze sau energie termică a rețelelor.

În domeniul energiei electrice legea se va aplica pentru punerea la dispoziție sau exploatarea de rețele destinate furnizării unui serviciu public în domeniul producerii, transportul sau distribuirea energiei electrice, alimentarea cu energie electrică.

De asemenea, sfera de aplicare a legii va include pu-

nerea la dispoziție sau exploatarea rețelelor destinate furnizării unui serviciu public în legătură cu producerea, transportarea sau distribuția de apă potabilă, precum și alimentarea cu apă potabilă.

Un alt domeniu ține de punerea la dispoziție sau exploatarea rețelelor destinate furnizării unui serviciu public în domeniul transportului feroviar, prin sisteme automate, troleibuz, autobuz sau pe cablu.

Totodată, noua lege se va aplica și asupra activităților care țin de punerea la dispoziție a serviciilor poștale și a altor servicii furnizate de o entitate care prestează și servicii poștale.

Autorii proiectului menționează că, în cazul în care tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decât cele prevăzute de prezentul proiect de lege, se vor aplica normele internaționale.

Reuniunea cu primarii din țară

La ședința reuniunii, moderată de premierul Ion Chicu, care a avut loc pe 22 ianuarie curent, au participat membrii Guvernului, secretari de stat, șefi de agenții și peste o mie de primari și președinți de raioane.

Prim-ministrul a spus că reuniunea constituie un punct de pornire pentru stabilirea unui dialog constructiv între Guvern și APL care direct interacționează cu problemele cetățenilor: „Sunt conștient că fără conjugarea eforturilor, lucrurile nu se vor schimba. Dacă împreună ne concentrăm pe soluționarea problemelor cetățenilor și dacă excludem aspectele politice – lucrurile se vor îmbunătăți. Important, în ce măsură și în ce mod le soluționăm. Cel mai bine, problemele cetățenilor le cunoașteți Dvs., astfel, ne puteți ajuta să venim cu acțiunile și politicile publice necesare”.

Șeful Guvernului a menționat că reuniunea are sarcina de a informa reprezentanții APL despre planul de acțiuni al Guvernului pentru 2020, în special programele naționale privind iluminatul stradal, infrastructura drumurilor, aprovizionarea cu

apă, managementul deșeurilor solide, dar și înregistrarea imobilelor în țară.

Reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii au anunțat că în anul curent vor fi reparate 325 km de drum, în proces de reabilitare sunt alte 480 km. Pentru anul 2020 din Fondul Rutier vor fi alocate cca 2,7 miliarde de lei, mai mult cu 1 miliard decât în anul precedent. Conceptul programului național de iluminat stradal pentru 2020 prevede iluminarea a circa o mie de km de drum din 846 de comune.

Responsabilii din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului au informat că, în prezent, doar 55% din populație este conectată la sisteme de aprovizionare cu apă și canalizare. Pentru a îmbunătăți accesul la rețelele de aprovizionare cu apă sunt planificate investiții de aproximativ 1 miliard lei în perioada 2020-2023.

La subiectul managementul deșeurilor solide s-a menționat necesitatea a 165 milioane de euro pentru construcția infrastructurii celor 8 regiuni de gestionare a deșeurilor.

În cadrul sesiunii de întrebări – răspunsuri au fost discutate subiectele evaluării și înregistrării bunurilor imobile, a salarizării angajaților din sistemul bugetar, problema irigațiilor și accesului la serviciile de aprovizionare cu apă etc.

ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ
Catedra științe administrative
Școala doctorală în științe administrative

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICO-PRACTICĂ INTERNAȚIONALĂ,
CONTRIBUȚIA TINERILOR CERCETĂTORI LA DEZVOLTAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE
28 FEBRUARIE 2020

Academia de Administrare Publică lansează apelul de participare și implicare a tinerilor cercetători în lucrările Conferinței științifico-practice internaționale „**Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice**”.

Categoriile de participanți: cadre didactice debutante, doctoranzi, masteranzi, angajați în sistemul administrației publice, dar și alți doritori și solicitanți.

Tematica subiectelor Conferinței:

- organizarea și funcționarea autorităților administrației publice,
- reforma administrației publice,
- descentralizarea și autonomia administrației publice locale,
- finanțe publice,
- servicii publice,
- dezvoltarea regională,
- cooperarea și dezvoltarea transfrontalieră,
- formarea și dezvoltarea profesională a funcționarilor publici,

- asigurarea integrității funcționarului public,
 - e-guvernare.
- Limbi de lucru: română, rusă, engleză.

Înregistrarea participanților se va efectua prin completarea și expedierea formularului de înscriere, **nu mai târziu de 1 februarie 2020.**

Expedierea/prezentarea materialelor pentru publicare se va efectua nu mai târziu de 1 februarie 2020.

Telefoane de contact:

Catedra științe administrative:

+37379462999; 022737114

Școala doctorală în științe administrative:

060006012; 022284084

E-mail: ctc.aap@mail.ru

Informații suplimentare: <http://aap.gov.md/node/2548>

Academia de Administrare Publică, 2070, mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Deplasare: microbus: 190, 124; autobuz 11, troleibuz 35.

COMANDA DE STAT

privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici în anul 2020
aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova
nr. 18 din 15 ianuarie 2020

Publicat: 17.01.2020 în Monitorul Oficial Nr. 7-13, art. 22.

Nr. crt.	Denumirea și conținutul de bază al programului de instruire (subiectele principale)	Total persoane/grupuri/zile	Categorია și numărul funcționarilor publici			
			autoritățile administrației publice centrale		autoritățile administrației publice locale	
			categorie	număr de persoane/grupuri	categorie	număr de persoane/grupuri
1	2	3	4	5	6	7
1.	Integrarea profesională în funcția publică Organizarea și funcționarea administrației publice. Reglementarea activității funcționarului public debutant. Dezvoltarea abilităților de procesare a informației, petițiilor, de elaborare a notelor informative, rapoartelor, proiectelor de decizii, scrisorilor etc. Etică și integritate profesională. Guvernare electronică (Curs de 5 zile/40 de ore)	150/6/30	Funcționari publici debutanți	100/4	Funcționari publici debutanți	50/2

(Continuare în pag. 4)

2.	Managementul organizațional Conceptul de management organizațional. Principiile, funcțiile și componentele managementului organizațional. Instrumente manageriale eficiente de planificare, organizare/coordonare, monitorizare și evaluare a activității subdiviziunii în baza principiilor managementului bazat pe rezultate. Personalitatea și comportamentul managerului performant. Stiluri de conducere (Curs de dezvoltare managerială, 5 zile/40 de ore)	75/3/15	Funcționari publici de conducere din autoritățile administrative din subordinea ministerelor cu o experiență managerială de pînă la 5 ani	50/2	Funcționari publici de conducere din autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea cu o experiență managerială de pînă la 5 ani	25/1
3.	Etica și integritatea profesională în sectorul public Conduita în administrația publică. Cultivarea integrității în sectorul public. Integritatea instituțională. Avertizorii de integritate. Conflictul de interese în serviciul public. Sistemul informațional e-Integritate (Curs de 3 zile/24 de ore)	100/4/12	Funcționari publici de conducere/ execuție	75/3	Funcționari publici de conducere/ execuție	25/1
4.	Efficientizarea activității profesionale în administrația publică Planificarea activității proprii. Gestionarea eficientă a timpului. Dezvoltarea abilităților de lucru cu documentele: elaborarea notelor informative, rapoartelor, proiectelor de decizii, scrisorilor etc. Dezvoltarea abilităților de comunicare scrisă (Curs de 3 zile/24 de ore)	150/6/18	Funcționari publici de execuție	125/5	Funcționari publici de conducere/ execuție	25/1
5.	Recrutarea și selectarea personalului Organizarea concursului: proba scrisă și desfășurarea interviului bazat pe competențe. Cerințe și recomandări la elaborarea variantelor de lucrări și grila de evaluare (proba scrisă), elaborarea ghidului de interviu și a grilei de evaluare a răspunsurilor (Curs de 2 zile/12 ore)	75/3/6	Membri ai comisiilor de concurs	50/2	Membri ai comisiilor de concurs	25/1
6.	Leadershipul în administrația publică Leadershipul personal: atitudine personală și percepția de sine, flexibilitatea și gândirea analitică în luarea deciziilor, eficiența personală, inteligența emoțională. Leadershipul organizațional: formarea echipelor, motivarea colegilor și orientarea spre rezultat. Comunicarea asertivă și nonviolentă (Curs de 3 zile/24 de ore)	75/3/9	Funcționari publici de conducere	50/2	Funcționari publici de conducere	25/1
7.	Elaborarea și coordonarea proiectelor de acte normative Caracterul actului normativ. Categoriile actelor normative. Etapele elaborării proiectului de act normativ. Analiza de impact în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative. Sistemul informațional e-Legislație. Inițierea elaborării proiectelor actelor normative. Întocmirea proiectului de act normativ. Structura și conținutul actului normativ. Avizarea, consultarea publică și efectuarea expertizei. Definitivarea proiectului de act normativ. Intrarea în vigoare și înregistrarea actelor normative. Procedeele tehnice aplicabile actelor normative (Curs de 3 zile/24 de ore)	50/2/6	Funcționari publici de conducere/ execuție cu atribuții și responsabilități în elaborarea actelor normative	50/2		

(Sfârșit. Început în pag. 3)

8.	Elaborarea și evaluarea politicilor publice Procesul de elaborare a politicilor publice. Analiza ex-ante. Abordări bazate pe drepturile omului și dimensiunea de gen în cadrul politicilor publice. Monitorizarea și evaluarea politicilor publice. Utilizarea datelor statistice și administrative în procesul de elaborare și evaluare a politicilor. Managementul procesului de evaluare. Dificultăți întâmpinate în procesul de evaluare a politicilor (Curs de 5 zile/40 de ore)	50/2/10	Funcționari publici de conducere/ execuție din subdiviziunile de politici	50/2		
9.	Planificarea strategică și operațională în administrația publică Cadrul național de planificare strategică și operațională: viziune, proces, instrumente. Bugetare participativă. Cerințe față de documentele de planificare strategică (Curs de 5 zile/40 de ore)	50/2/10	Funcționari publici de conducere/ execuție din aparatul central al autorității, responsabili de domeniu	50/2		
10.	Managementul conflictelor Noțiunea/conceptul de conflict. Tipuri de conflicte. Ciclul și fazele conflictului. Strategii și tehnici de abordare și rezolvare a conflictelor. Tehnici de comunicare asertivă. Conflictul ca sursă de progres – dezvoltarea relațiilor de comunicare instituțională (Curs de 2 zile/16 ore)	75/3/6	Funcționari publici de conducere/ execuție	50/2	Funcționari publici de conducere/ execuție	25/1
11.	Gestionarea eficientă a stresului la locul de muncă Conceptul de stres. Sursele și fazele stresului. Tipologii de stres. Metode și tehnici de prevenire, reducere și combatere a stresului (strategii de coping) (Curs de 2 zile/16 ore)	75/3/6	Funcționari publici de conducere/ execuție	50/2	Funcționari publici de conducere/ execuție	25/1
12.	Managementul serviciilor publice Organizarea serviciilor publice. Instrumente de prestare eficientă a serviciilor publice. Modernizarea serviciilor publice: e-Servicii. Comunicarea cu beneficiarii serviciilor publice, inclusiv cu beneficiarii dificili. Asigurarea protecției datelor cu caracter personal în prestarea serviciilor publice (Curs de 3 zile/24 de ore)	75/3/6	Funcționari publici de execuție din subdiviziunile care prestează servicii publice direct cetățenilor	50/2	Funcționari publici de execuție, care prestează servicii publice direct cetățenilor	25/1
13.	Utilizarea noilor tehnologii informaționale la locul de muncă în administrația publică Dezvoltarea competențelor digitale. Utilizarea platformelor pentru servicii administrative guvernamentale, alte tipuri de servicii electronice (Curs de 3 zile/24 de ore)	60/4/12			Funcționari publici de conducere/ execuție	60/4
TOTAL		1060/44/149		750/30		310/14

DATE DE CONTACT

Academia de Administrare Publică

Departamentul dezvoltare profesională

MD 2070, mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100
0 22 72-38-30; 0 22 28-48-71; 0 22 72-38-63 (fax)

aap.gov.md
aap@aap.gov.md

Bloc C
0 22 28 48 69; 078 88 48 16 (Director departament)
022 28 42 00; 078 88 48 32; 078 88 48 09 (Colaboratori)

ddp@aap.gov.md

Valeriu GUȚU: „Să lași urme-n urma ta”

Alte proiecte, implementate în 2008 – 2011, se referă la gazificarea comunei Ciorești, inclusiv a gimnaziului „Valeriu Dumbravă” și a grădiniței „Dumbrăvioara” din localitate, a satului Vulcănești, care au fost realizate cu contribuția substanțială a sătenilor. De aceste proiecte în valoare de peste 5 milioane de lei, contribuția sătenilor fiind de 1,3 milioane, beneficiază aproape 500 de gospodării din ambele localități și 10 instituții publice.

Dar câte drumuri noi s-au construit, s-a instalat iluminare stradală, s-au construit un stadion, un parc cu zonă de odihnă, conectarea localităților la fibro optică și Internet, construcția grădiniței de copii din Vulcănești, reparația capitală a Bisericii „Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil” din Ciorești.

Visul primarului este să construiască în sat un sistem modern de canalizare. Proiectul a fost deja elaborat, tot cu ajutorul elvețienilor. Este vorba de un proiect tip „sanitație integrată”, deocamdată unic în Republica Moldova și care va costa peste 40 milioane de lei.

Întrun cuvânt, în ultimii 12 ani, comuna Ciorești, dintr-o localitate fără perspectivă în trecut, a devenit un sat cu speranțe de viitor. De exemplu, în 2007, când am revenit la funcția de primar, în sat nu era nici un kilometru de drum asfaltat. Acum sunt kilometri, de la traseu, unde este intrarea, până în mijlocul localității. Au fost construite și reparate un șir de instituții publice. Este adevărat, au fost și proiecte eșuate. Dar nu din vina primăriei. În 2010, bunăoară, la Vulcănești a fost construită o grădiniță nouă, ea fi-

rul copiilor ce o frecventau a devenit mai mic decât numărul de angajați la această instituție. Acum grădinița nu mai funcționează. Romii au felul lor de a fi, de a-și petrece viața. Majoritatea locuitorilor sunt plecați prin alte părți în căutare de câștig pentru existență. Totuși, constată nu fără tristețe primarul, investitorii nu prea se grăbesc să vină la noi, iar localnicii continuă să plece peste hotare. Dacă în trecut în cele două sate erau peste 5 mii de locuitori, acum sunt 4 mii două sute. La modul real, circa o mie sunt plecați. „Avem însă voința de a nu ceda și a merge mai departe”, spune primarul.

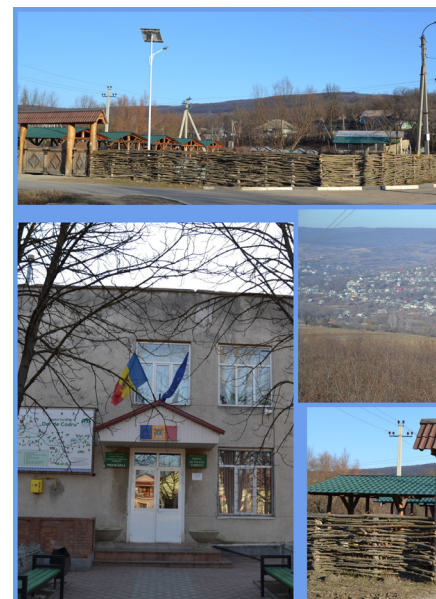
Despre codru

Multe avea să-mi mai spună primarul Valeriu Guțu. Că la Ciorești, rar gospodar să nu aibă o pușcă de vânătoare. Satul este înconjurat de păduri, suprafața împădurită constituind 35 de procente din moșia comunei. Că satul Vulcănești este la cea mai mare altitudine față de nivelul mării din Republica Moldova, localitatea fiind amplasată la o înălțime de 355 de metri deasupra mării. Mai mult, satul Vulcănești este localitatea cu proporția cea mai mare de populație romă din Moldova...

Gospodarii din Ciorești, la fel ca și primarul, au o deosebită dragoste pentru pădure. Așa se face, că tot ce se realizează aici, prin tot ce

fac sătenii, adie a pădure. O spun până și numele, denumirile de instituții și acțiuni: gimnaziul „Valeriu Dumbravă” (polițistul Valeriu Dumbravă, băștinaș din Ciorești, a căzut pe câmpul de luptă pentru independența Republicii Moldova, în 1992, fiind decorat post-mortem cu Ordinul „Ștefan cel Mare”), grădinița „Dumbrăvița”, corul „Codreanca” de la Casa de cultură.

Primarul Valeriu Guțu este convins că unica șansă de supraviețuire a localităților rurale din Republica Moldova este dezvoltarea economică a acestora, favorizarea afacerilor locale. Pentru comuna Ciorești o asemenea șansă reprezintă traseul turistic „Dor de Codru”, un vis de altă dată al primarului. Căci, spune el, ar fi păcat să nu arătăm oaspeților noștri și potențialilor turiști frumusețea plaiului pe care trăim.

Acest traseu de poveste, edificat cu susținerea PNUD Moldova și suportul financiar al Guvernului Elveției de circa 60 mii de dolari, de către autoritățile locale din Ciorești și a satelor vecine Micleușeni și Dolna, cu contribuția asociațiilor de băștinași, este nu numai o atracție turistică, dar și un exemplu extraordinar de cooperare intercomunitară. De altfel, prin acest exemplu, am descoperit o altă latură

Costul total al proiectelor realizate în această perioadă se estimează la cca 90 milioane lei.

ind cea mai bine amenajată grădiniță de copii din raionul Nisporeni. Să vezi însă minune, că peste un timp numă-

de caracter a primarului Valeriu Guțu.

Despre reforma administrativă

- Ar fi fost posibil, la o adică, să folosim acești bani numai în interesele comunei noastre, spune primarul de Ciorești. Să investim în infrastructură, de exemplu. Dar ne-am zis, că în condițiile de azi nu poți dezvolta afacerile locale numai de unul singur, fiind egoist. Cooperarea intercomunitară este o altă șansă a supraviețuirii noastre. Dacă e să vorbim la concret de microregiunea noastră, în eventualitatea unei reforme administrativ-teritoriale, comuna Ciorești cu satul Vulcănești din componența sa, precum și satele vecine Miclușeni și Dolna ar trebui să constituie o singură unitate administrativ-teritorială.

În opinia sa, această reformă administrativ-teritorială

responsabilitatea să pună capăt acestei ilegalități, să înfăptuiască o reformă administrativ-teritorială optimă pentru activitatea eficientă a autorităților publice locale și, în ultimă instanță, pentru a oferi cetățenilor noștri servicii de calitate. Avem stringentă nevoie de unități administrativ-teritoriale viabile. Și un prim pas ar fi lichidarea primăriilor din localitățile cu un număr mai mic de 1500 de locuitori. Se impun, deci, niște politici serioase la nivel central, inclusiv în domeniul salarizării angajaților de la primării, migrației populației. În Moldova, după mine, migrația a căpătat proporții periculoase. În caz contrar, peste 5-10 ani, satele noastre riscă să rămână fără populație.

- Am avut posibilitatea să cunoșc activitatea administrației publice locale din România, țările baltice și alte state, care este mai eficientă, iar serviciile publice – mai aproape de cetățeni, continuă primarul. Comuna noastră este înfrățită cu două localități din România, care ne ajută în limita posibilităților – comuna Braniște, județul Galați, și comuna Tunari din județul Ilfov de lângă București. Nici nu ne putem compara cu aceste localități. Primăria Tunari, de exemplu, în anul trecut a susținut echipa de fotbal din localitate cu 300 mii de euro, ceea ce se egalează cu bugetul nostru anual...

Zaharia Triboi, unicul meșter în ceramică neagră din Moldova

Traseul turistic rural „Dor de Codru” are 6 căi turistice și 20 de obiective în cele trei sate, printre care muzeul satului Ciorești, piața rustică din Ciorești, pensiunea Iulia Axenti, casele meșteritei populare Parascovia Mîrza și a dogarului Ion Axenti, casa mierii, muzeul Pușkin, beciul boierului Ralli, izvorul și poiana Zamferei,

Împreună cu primarul, am poposit, la Ciorești, la casa singurului meșter po-

pular în ceramică neagră din Moldova – Zaharia Triboi. Meșterul de la Ciorești este bine cunoscut în toată republica, dar și dincolo de hotare. A participat și este câștigător și premiant al multor expoziții, târguri naționale și internaționale.

Prin decretul Președintelui Republicii Moldova din 28 decembrie 2017, i se conferă Titlul Onorific „Meșter-Faur”.

Zaharia Triboi, pe lângă faptul că este un meșter iscusit, mai are cunoștințe profunde în arta populară, pe care le-a acumulat nu numai la Centrul de ceramică din Ungheni, dar și prin studii serioase a literaturii de specialitate.

- Aceste desene, pe care le sculpez în obiectele de ceramică neagră, sunt niște simboluri care se trag din tradițiile geto-dacice, niște spirale, care semnifică continuitatea vieții pe pământ, mărturisește meșterul.

Zaharia Triboi are grijă ca meseria sa să aibă continuitate. Un succesor al tradițiilor sale meșteșugărești este nu

numai fiul său, dar și elevii de la gimnaziul din sat, întruniți în cercuri de ceramică. Organizează și așa masterclass-uri pentru numeroșii săi oaspeți.

- Intenționăm să extindem această activitate a meșterului nostru popular,

continuă primarul. Să deschidem aici un muzeu și o școală de ceramică neagră la nivel național.

Valeriu Guțu își iubește satul și ține mult la consătenii săi. „Sunt un romantic incurabil. Cred în oameni și încerc să le insuflu și lor încredere în comunitate”, ne spuse, la despărțire, primarul. N-a agonisit averi ca alții. Muncește, pur și simplu, zi de zi ca să rezolve probleme concrete. Și este bucuros că segmentul acestor probleme se îngustează. A lăsat și va lăsa încă multe urme în urma sa. Urme, care nu se vor șterge mulți ani înainte.

Sergiu VLĂDICĂ
Fotografii:
Marina PASTUH

nu mai poate fi tergiversată. Ea, pur și simplu, răbufnește. Cum poți să susții din bugetul statului o treime din primăriile republicii, care nu au capacitatea elementară de a se întreține pe sine?, se întreabă primarul. Or, aceste primării cu mai puțin de 1500 de locuitori sunt ilegale, contravin legii cu privire la organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Guvernele vin și se duc, și nimeni nu-și asumă

Curs de formare managerială „Management și leadership”

Profesionalizarea personalului din serviciul public este unul dintre obiectivele de bază ale guvernării contemporane, bazate pe criterii de eficiență, performanță și responsabilitate, iar formarea unei elite de conducători ce posedă abilități dezvoltate de management și leadership este o condiție indispensabilă de realizare a angajamentelor strategice și agendei guvernamentale.

Răspunzând solicitărilor

multiple ale funcționarilor autorităților publice și conștientizând necesitatea dezvoltării abilităților lor manageriale și de leadership, Academia de Administrare Publică a lansat cursul de formare managerială „**Management și leadership**” care a dat startul activităților de dezvoltare profesională a personalului din administrația publică în semestrul I al anului 2020.

Cursul cu genericul dat

se desfășoară în perioada 20 ianuarie – 10 februarie 2020 și este destinat personalului cu funcții de conducere din cadrul diferitor entități publice: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, inspectoratele de poliție teritoriale etc.

Inaugurarea cursului a avut loc cu participarea rectorului Academiei de Administrare Publică, domnului Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar și șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, domnului Corneliu GROZA, care au salutat inițiativa și dorința funcționarilor de a se familiariza cu tendințele actuale ale leadership-ului organizațional, procesului decizional eficient, constituirii echipelor de succes.

Cursul este de durată de

120 de ore academice și este structurat în șase module, cuprinzând cele mai actuale subiecte: fundamentele teoretice ale managementului; procesele și relațiile de management; metodologii de planificare; personalitatea și comportamentul managerului; managementul timpului și desfășurarea ședințelor; managementul schimbării; cultura organizațională; rolul și calitățile principale ale unui lider; leadership personal, organizațional și de echipă; dezvoltarea abilităților de comunicare etc.

Sesiunile de instruire vor fi susținute de formatorii Academiei de Administrare Publică cu experiență vastă în domeniu și de utilizare a metodelor andragogice.

Consolidarea rețelelor instituțiilor de formare a funcționarilor publici din Moldova, Georgia și Ucraina

În perioada 13 – 17 ianuarie, la Berlin, Germania, a avut loc evenimentul de finalizare a proiectului regional și sesiunea de instruire, organizată în cadrul Proiectului „*Consolidarea rețelelor instituțiilor de formare a funcționarilor publici din Moldova, Georgia și Ucraina*”, implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

La eveniment au participat reprezentanți ai instituțiilor de formare profesională a funcționarilor publici din Republica Moldova, Georgia și Ucraina.

Academia de Administrare Publică a fost reprezentată de Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională, Tatiana Tofan, șefa Catedrei economie și management public, Liubovi Prodan-Șestacova, șefa Secției managementul calității, și Veronica Butnaru, formator.

Scopul de bază al evenimentului a fost organizarea ședinței finale de totalizare a rezultatelor obținute, discutarea perspectivelor de colaborare pe viitor în cadrul

noilor proiecte ce urmează să fie elaborate în comun în cadrul Parteneriatului Estic, schimbul de idei și propuneri la nivel regional, precum și sesiunea de instruire a trainerilor în domeniul asigurării calității de instruire.

Proiectul a durat doar un an, dar rezultatele participării Academiei în Proiectul menționat sunt semnificative:

- 8 formatori au susținut cu succes probele de evaluare și au primit Certificat de formator eliberat de către DBB Academie GmbH din Germania;

- 7 formatori au participat la cursul de formare a formatorilor în domeniul Eticii și integrității, desfășurat la Tbilisi, Georgia;

- 5 formatori au participat la cursul de formare a formatorilor în domeniul Leadership-ului în administrația publică, desfășurat la Kiev, Ucraina.
- 4 formatori au beneficiat de instruire în domeniul asigurării calității activităților de dezvoltare profesională, evaluării performanțelor formatorilor, delegării sarcinilor;

- Academia a organizat o masă rotundă regională „Managementul calității în instruire”, la care au participat 36 de reprezentanți ai instituțiilor de învățământ, ai autorităților publice responsabile de managementul funcției publice și al funcționarilor publici, ai entităților responsabile de asigurarea calității în instruire din Germania, Moldova, Georgia și Ucraina;

- Academia a semnat un Memorandum de colaborare în domeniul instruirii personalului din serviciul public cu entități publice din Ucraina și Georgia;

- participanții la proiect au format o echipă consoli-

dată de formatori din Moldova, Ucraina și Georgia care, ulterior, va avea posibilitatea să presteze servicii de instruire pentru funcționarii publici din cele trei țări;

- formatorii din cadrul Academiei au studiat bunele practice și au făcut schimb experiență în domeniul organizării și desfășurării activităților de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, prin utilizarea metodelor moderne de instruire.

**Pagină realizată de
Aurelia ȚEPORDEI,
director al
Departamentului
dezvoltare profesională**

Acord de colaborare adițional între primăriile mun. Chișinău și mun. București

Aflată într-o vizită oficială la Chișinău, în zilele de 14 – 15 ianuarie 2020, delegația Consiliului General al municipiului București a participat la ședința comună a reprezentanților primăriilor ambelor capitale, în cadrul căreia Consiliul municipal Chișinău a aprobat cu majoritatea de voturi Acordul de colaborare adițional la Protocolul de Înfrățire, încheiat între primăria municipiului Chișinău și primăria municipiului București la 4 noiembrie 1999. Evenimentul a fost consemnat prin înmânarea plachetei de onoare a municipiului București reprezentanților Consiliului municipal Chișinău, în semn

de recunoștință pentru acest moment istoric.

„În premieră, consilierii de pe ambele maluri ale Prutului și-au dat întâlnire la Chișinău. Ne dorim ca această colaborare să continue prin realizarea multiplelor proiecte bilaterale cu Bucureștiul. Avem ce învăța și prelua de la colegii noștri români. Vreau să aduc sincere mulțumiri pentru proiectele frumoase implementate cu succes la Chișinău, cu suportul municipiului București, precum și a României. Aveți toată deschiderea noastră că acest document, cu multe obiective pe care ni le propunem, vor fi realizate și nu există în acest sens nici un fel de bariere”, a

menționat primarul municipiului Chișinău, Ion Ceban.

La rândul său, viceprimarul municipiului București, Aurelian Bădulescu, a declarat că menținerea relațiilor de colaborare între Chișinău și București se înscriu în conlucrarea tradițională între cele două municipalități. „Este o onoare să fim la Chișinău. Pentru noi această colaborare este una fundamentală, astfel încât instituțiile noastre să poată beneficia de experiența celor două unități administrative, iar proiectele pe care intenționăm să le realizăm împreună, să aibă obiectivul și rezultatul scontat. Ne propune să facem cât

mai mult, astfel ca cetățenii municipiului Chișinău să fie mulțumiți”, a conchis viceprimarul de București.

Acordul adițional de colaborare prevede continuarea implementării proiectelor bilaterale aflate în desfășurare, precum și perspectivele de fortificare a relațiilor Chișinău - București pe segmente de interes comun. Acestea vizează: schimbul de experiență și derularea unor proiecte de dezvoltare locală; promovarea reciprocă a proiectelor pe domeniile dezvoltării economice, culturii, tineretului, educației, turismului etc.

Vasile CHIRILESCU,
șef Serviciul de presă
al primăriei
mun. Chișinău

Uniunea Europeană a lansat noul program „EU4Moldova: Regiuni-cheie”. Dintr-un buget total de 23,3 milioane de euro, UE investește 22,8 milioane pentru a stimula dezvoltarea economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, program ce va fi finalizat în 2025.

„Sunt mândru să lansez această inițiativă ambițioasă a UE, care investește resurse substanțiale pentru implicarea cetățenilor și a

Nou program investițional european, lansat în regiunile Cahul și Ungheni

localităților în crearea de parteneriate puternice pe baza valorilor comune. Sunt convins că împreună vom transforma orașele Cahul și Ungheni în poli de creștere inteligentă, incluzivă și durabilă ai Moldovei”, a declarat Peter Michalko, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

Programul „EU4Moldova:

Regiuni-cheie” va contribui și la creșterea atractivității investiționale și antreprenoriale a regiunilor respective prin promovarea rolului lor de poli de creștere, dar și prin valorificarea abordării de specializare inteligentă a economiei, creând noi oportunități atractive de muncă.

„Suntem cu toții pregătiți să începem punerea în aplicare a acestei inițiative. Ne vom concentra pe transparența și participarea cetățenilor la luarea deciziilor, pe accesul la servicii publice locale smart și de calitate, pe crearea de noi oportunități de angajare și îmbunătățirea atractivității pentru investiții și pe specializarea economică inteligentă”, a menționat Dima Al-Khatib, Reprezentant rezident PNUD în Republica Moldova.

Programul vizează și îmbunătățirea participării cetățenilor în procesul de luare a deciziilor, printr-o transparență și răspundere consolidată a autorităților publice locale. Cetățenii vor fi implicați și angajați pe tot parcursul proiectului.

Printre alte inițiative, finanțate de UE, se numără proiectul implementat de UN Women privind consolidarea capacităților în domeniul egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni, cu un buget de 5,25 milioane de euro. Proiectul se va concentra pe promovarea politicilor locale sensibile la gen și prevenirea violenței domestice.

Laura BOHANȚOVA,
coordonatoare
comunicare,
PNUD-Moldova

Afacerile locale - bunăstarea comunității

Sărata Veche, comună în raionul Fălești, este semnatară a Inițiativei UE „Primarii pentru Creștere Economică”.

Se cunoaște că bunăstarea unei comunități depinde de puterea de mobilizare locală și a participării active a membrilor comunității. De aceea, am considerat și noi, în loc să așteptăm doar finanțarea de la centru, e mai bine să ne implicăm în creșterea sectorului economic din localitate pentru a stimula dezvoltarea afacerilor în comunitate, valorificând diverse oportunități de dezvoltare.

Cu suportul Inițiativei Uniunii Europene „Primarii pentru Creșterea Economică” am elaborat planul de dezvoltare economică locală, în conformitate cu principiile bunei guvernări și cooperării sectorului public și privat. În acest sens, am identificat măsuri practice care urmează a fi întreprin-

se și, eventual, proiecte care să susțină creșterea, dezvoltarea și ocuparea forței de muncă. Fără o economie viabilă dezvoltarea localităților noastre devine incertă.

Autoritatea locală a devenit un facilitator activ al planificării dezvoltării economice.

Colaborând cu antreprenorii locali, am aflat necesitățile și oportunitățile de dezvoltare, am identificat activități care au fost incluse în planul de acțiuni pentru a susține dezvoltarea afacerilor. Ca rezultat, am observat în comuna noastră o tendință de

a dezvolta afaceri de plantare a livezilor de fructe și nuci, plantații de zmeură, precum și dezvoltarea apiculturii.

E îmbucurător faptul că s-au activizat în această privință și o bună parte dintre tinerii din sat. Aceștia se ocupă cu creșterea legumelor în sere și toți vor să-și extindă afacerile și să iasă cu produsele lor pe o piață mai largă. Această tendință ne-a motivat de a include în planul de acțiuni crearea Asociației Tinerilor Producători și instalarea unor linii de prelucrare și ambalare a produselor pentru a ieși pe piața regională, națională, sau chiar internațională cu niște produse mai calitative. Acest lucru va aduce o plus valoare antreprenorilor, dar va contribui și la creșterea veniturilor în bugetul local.

Maria GALIȚ,
primar al comunei
Sărata Veche,
raionul Fălești

Sesiune de instruire pentru noi membri ai Inițiativei UE „Primarii pentru Creștere Economică”

15 primari și specialiști din cadrul autorităților publice locale, care au aderat, recent, la Inițiativa UE „Primarii pentru Creștere Economică” (M4EG), au participat, pe 15 ianuarie curent, la o sesiune de instruire în domeniul dezvoltării economice locale.

Numărul total al membrilor acestei comunități profesionale a ajuns la 37 de APL-uri pe țară (Republica Moldova) și 331 la nivel de regiune (țările Parteneriatului Estic). Actualmente, 9 comunități locale (comunele Hirbovăț, Sipoteni, Geamăna, Băcioi,

dezvoltare economică locală. Din acest motiv, a și fost organizată sesiunea recentă de instruire, destinată, în special, noilor semnatori să se integreze în comunitatea M4EG, împreună cu colegii lor.

Obiectivul general al acestui program de dezvoltare de capacități este de a susține autoritățile publice locale să devină facilitatori activi ai dezvoltării economice în parteneriat cu sectorul privat și societatea civilă. Activitatea de instruire a fost organizată într-un mod interactiv și dinamic, asigurând schimbul de experiență dintre membrii activi (municipiul Strășeni și comuna Cărpineni) ai Inițiativei și noii semnatori. Acest program de instruire este realizat în combinație cu programul de instruire online pe care consultanții locali îl pot accesa pe pagina oficială a Inițiativei www.m4eg.eu, și pe care unii deja l-au absolvit.

Participanții au fost ghidați cum să analizeze

condițiile de dezvoltare economică locală și să identifice principalii factori ai dezvoltării la nivel local și cum să constituie parteneriatele locale în baza principiilor dialogului public-privat. Astfel, dezvoltarea economică facilitată local de autoritatea publică locală va implica Parteneriatului de dezvoltare economică locală, ca asistentă antreprenorilor, o abordare practică și focalizată caracterizată prin acțiuni concrete.

Comunitățile locale, parteneri ale Inițiativei, urmează ca în următoarele luni să elaboreze Planurile de Dezvoltare Economică Locală, care vor fi evaluate de către experții Băncii Mondiale și, ulterior, aprobate de către consiliile locale.

Lilian DANILOV,
coordonator,
Inițiativa UE
„Primarii pentru
Creștere Economică”

Primarii pentru Creștere Economică M4EG

În anul 2019, noi autorități publice locale din Republica Moldova și-au exprimat interesul de a adera la Inițiativa Uniunii Europene „Primarii pentru Creștere Economică”.

Lalova, Băhrinești; orașele Șoldănești și Vulcănești; Consiliul raional Dubăsari) au nevoie de instruire pentru consolidarea capacităților și elaborarea planurilor de

Pe parcursul anului 2020, Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe (CTIF) va extinde serviciile de implementare și mentenanță a sistemelor informaționale de evidență contabilă pe platforma 1C, va aplica noi practici de instruire și de prestare la distanță a serviciilor de suport și consultanță în ținerea evidenței contabile pentru autoritățile și instituțiile publice, precum și în utilizarea de către acestea a sistemelor nominalizate. În perspectivă, CTIF va oferi, de asemenea, servicii de suport și consultanță utilizatorilor sistemului informatic de achiziții publice MTender.

Aceste obiective au fost stabilite în cadrul ședinței Direcției generale administrarea și prestarea serviciilor publice ale CTIF privind bilanțul activității în anul 2019 și prioritățile acesteia pentru anul 2020, ședință convocată de directorul interimar al CTIF, Vitalie Cocean.

Astfel, s-a propus de a extinde practica de elaborare a ghidurilor video pentru utilizatorii sistemelor informatice menționate și a altor sis-

teme administrate de CTIF, de organizare a instruirilor la distanță, precum și de oferire la distanță a serviciilor de suport și consultanță pentru specialiștii care utilizează sistemul informatic MTender. Vitalie Cocean, a salutat aplicarea noilor forme de instruire și de acordare a suportului tehnic la distanță, subliniind, totodată, necesitatea de a îmbunătăți calitatea acestor servicii și de a extinde aria lor de aplicare pentru utilizatorii celor mai solicitate servicii electronice în domeniul finanțelor publice.

Anul trecut, CTIF a desfășurat, în premieră, în parteneriat cu Ministerul Finanțelor, 39 cursuri de in-

struire și 29 de seminare pe subiecte aferente procesului bugetar, precum planificarea bugetară, executarea bugetului, modificarea bugetului și raportarea financiară, la care au participat, per total, circa 900 de specialiștii în finanțe publice.

Totodată, CTIF a organizat 36 de cursuri de instruire privind utilizarea serviciilor fiscale electronice la care au participat 434 de contribuabili și 6 cursuri cu tema: utilizarea Sistemului Informațional Integrat de Evidență Contabilă în Autoritățile Publice pe platforma 1C, la care au fost instruiți 111 auditori ai Curții de conturi și contabili. CTIF a mai organizat 4 cursuri de instruire primară a declaran-

tului vamal, cu o durată de cinci săptămâni fiecare, care au fost absolvite de 63 viitori specialiști în domeniul vamurii.

În aceeași perioadă, CTIF a încheiat contracte de implementare și mentenanță a sistemului informațional de evidență contabilă în autoritățile publice cu 629 de entități, precum și a sistemului informațional de evidență contabilă în instituțiile la autogestiune cu 19 entități.

Conform statutului său, aprobat prin hotărâre de Guvern, CTIF acordă suport în procesul de dezvoltare a capacităților profesionale ale specialiștilor ce activează în domeniile: finanțe publice, fiscal, vamal și achiziții publice, precum și suport instituțional în domeniul contabilității în sectorul bugetar.

Anatol BARBEI,
șef Serviciul de
presă al CTIF

O localitate este puternică fiind bine informată

Este un lucru binecunoscut – informarea înseamnă putere, puterea de a acționa, de a schimba. Trăim în epoca în care volumul de informații difuzate prin diverse mijloace, rețele de socializare, este impresionant. Dar, cu părere de rău, chiar dacă suntem beneficiarii unuia volum masiv informativ, conștientizăm că nu suntem la curent cu cele mai importante noutăți locale, informații prin intermediul cărora am putea să ne implicăm, să activăm, să schimbăm lucrurile acolo unde trăim, să progresăm. Or, comunicarea eficientă între autoritățile publice locale și societatea civilă este cheia succesului în dezvoltarea unei comunități și a fiecărei persoane care aspiră la o viață decentă.

Anume în acest context, Grupul Cetățenilor

Activi din satul Gura Bâcului, raionul Anenii Noi, a realizat un obiectiv viabil al transparenței. În cadrul proiectului „Diversificarea căilor de informare pentru locuitorii satului Gura Bâcului”, în baza grantului „Sporirea transparenței APL prin implementarea politicilor participative”, finanțat de UNDEF și gestionat de Centrul CONTACT, a lansat postul de radio sătesc „Revista radiofonică de joi”, care este difuzată săptămânal, în ziua de joi, zi de piață în satul Gura Bâcului, sau cum o numesc locuitorii satului - Ziua Întâlnirilor, prin intermediul nodului radiofonic, montat în piața localității.

Anume din acest motiv, Grupul Cetățenilor Activi din localitate a decis de a dezvolta obiectivul principal al proiectului - diversificarea căilor de informare a locuito-

rilor satului prin crearea unei punți de comunicare - nodul radiofonic din piața agricolă.

Nici nu ne-am imaginat impactul deosebit al unui difuzor prin intermediul căruia transmitem informația de interes public la nivel local. Revista radiofonică de joi nu este un simplu rezultat al proiectului, este o activitate de comunicare continuă între instituțiile publice locale, primărie și societate civilă.

Asigurarea transparenței APL și facilitarea accesului

locuitorilor satului Gura Bâcului la informațiile de interes public a fost și va rămâne un obiectiv al activității Grupului de Cetățeni Activi din localitate, care constituie promotorul dezvoltării și prosperării comunității noastre.

Svetlana PALII,
șefa Bibliotecii publice
Gura Bâcului,
coordonator al
proiectului

Urme ale unui sat medieval, de pe timpul lui Ștefan cel Mare, au fost descoperite de către arheologi lângă Vălcineț, Călărași.

Specialiștii presupun că este vorba de vatra satului, iar localitatea, care în zilele noastre se află la peste un kilometru distanță, ar fi început anume de aici. Detalii ne oferă **Vlad VORNIC, doctor, director al Agenției Naționale Arheologice a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.**

Urme ale unui sat medieval, descoperite lângă Vălcineț, raionul Călărași

Situl respectiv a fost descoperit încă în anul 1962. La scurt timp, câțiva arheologi au efectuat două deplasări pe teren, constatând că cea mai mare parte a cimitirului, atribuit epocii bronzului, a fost distrusă prin lucrările de excavație. Totodată, în zona aferentă, a fost identificată o așezare din evul mediu târziu. Rezultatele acestor prospecțiuni au fost consemnate de arheologul Gh. Sergheev într-un raport științific, rămas nepublicat. O cercetare perieghetică în zona respectivă a mai realizat în anul 1984 V. Beilekci, localizând și consemnând prezența aici a unui sit arheologic, cu presupuse urme de locuire geto-dacice și din evul mediu timpuriu.

În anul 2017, pe situl respectiv de la Vălcineț au fost efectuate cercetări perieghetice arheologice de suprafață,

iar în sectorul lui estic a fost practicat și un sondaj. De pe suprafața așezării au fost adunate mai multe fragmente de vase lucrate la roată, caracteristice evului mediu târziu și diferite piese de inventar, dintre care remarcăm un fals de monedă turcească de la sfârșitul sec. XVI, un inel și două piese de centură de bronz și o piesă de la fusul de tors realizată dintr-un ciob ceramic. Săpătura a fost executată pe axul gazoductului Iași-Ungheni, în perimetrul ei fiind găsite cioburi de vase lucrate la roată, precum și fragmente de lut ars provenind din bolta unei instalații de foc. Complexul arheologic prezenta un cuptor de lut de uz casnic, de formă aproximativ circulară, cu diametrul de circa 1,35 m, și o groapă de deservire cu combustibil, de formă ovală, cu dimensiunile

de 1,1x1,6 m, aflată în partea de vest.

Descoperirea de la Vălcineț are o mare însemnătate științifică. Așa se obțin noi date științifice pentru a înțelege această perioadă pentru care avem puține documente scrise.

În următorii ani au fost continuate și încheiate cercetările arheologice preventive în așezarea medievală de la Vălcineț din zona proiectului menționat. Pe traseul viitoarei conducte de gaze naturale, a fost trasată o secțiune lungă, care a înglobat și sondajul executat anterior. Ulterior, pentru cercetarea unor complexe arheologice, secțiunea a fost lărgită cu două casetelaterale. Urmare a investigațiilor efectuate, în perimetrul săpăturii au fost identificate două șanțuri înguste alăturate, orientate aproximativ nord-sud, cu destinația rămasă neprecizată, iar în proximitate imediată, s-a depistat o groapă menajeră de formă ovală. Drept materiale arheologice, din aceste complexe arheologice au fost recuperate o monedă de argint poloneză din vremea domniei lui Sigismund al II-lea August (1547-

1572), un ac de cusut de bronz, câteva piese și cuie de fier puternic corodate, mai multe fragmente de vase ceramice lucrate la roată din pastă nisipoasă și fină de culoare cenușie sau roșietică și oase de animale. Cea mai caracteristică este oala, de mai multe tipuri și variante. Olăria fină cenușie este mai slab reprezentată, din cadrul acestei specii evidențiindu-se o cană înaltă fragmentară, prevăzută cu cioc de scurgere și toarta din bandă lată, având două șanțuri longitudinale, găsită în umplutura gropii 1. De pe suprafața sitului medieval de la Vălcineț au fost adunate mai multe coburi ceramice și câteva piese de inventar, dintre care se remarcă o cruciuliță și o pențetă de bronz.

În concluzie, subliniem că situl de la Vălcineț, care reprezintă o seliște din sec. XV-XVI, a cărui nume urmează a fi precizat, sau poate fi chiar vatra veche a satului actual Vălcineț, se dovedește a fi unul deosebit de important pentru arheologia satului medieval din interfluviul Prut-Nistru.

Abonarea 2020

Continuă abonarea pentru anul 2020 la revista științifico-metodică trimestrială „**ADMINISTRAREA PUBLICĂ**” și la ziarul „**FUNCȚIONARUL PUBLIC**,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „**Administrarea Publică**” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „**Funcționarul Public**” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADICA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 29.01.2020

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

